Ändring av detaljplan för Källby centrum

Plan- och genomförandebeskrivning

Antagen: 2026-09-23 § 178
Laga kraft : 2026-10-21
Diarienummer: KSK 2026/25

Götene kommun

Innehåll

Inledning 3
Planförslag 6
Motiv till regleringar 8
Planeringsförutsättningar 9
Konsekvenser 12
Genomförandefrågor 15
Medverkande 17

Inledning

Detaljplanens syfte

Syftet är att möjliggöra utökade parkeringsmöjligheter i anslutning till stationsområdet i Källby för underlätta ett hållbart resande samt för att möjliggöra ett mer attraktivt centrum.

Plandata

Området som berörs av ändringsförslaget är cirka 1000 kvadratmeter stort. Området ligger centralt beläget i Källby med direkt närhet till stationsområdet. I väst ligger Kinnekullebanan, i söder hållplats för buss och tåg, i norr en parkeringsyta tillhörande Källby Zoologiska och i öst Sjökvarnsvägen samt Källby Zoologiska.

Figur 1. Området som berörs av aktuell ändring och dess geografiska sammanhang.

Bakgrund och uppdrag

Götene kommun arbetar aktivt med centrumutveckling i flera av sina tätorter, i syfte att stärka deras attraktivitet, funktion och långsiktiga hållbarhet. I Källby har stationsområdet identifierats som en viktig nod, som spelar en central roll för ortens utveckling. Det finns därför förslag om att genomföra en samlad översyn av hela stationsområdet. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för ett hållbart resande genom att underlätta byten mellan olika trafikslag, såsom tåg, cykel och bil. Samtidigt finns en ambition att utveckla området till en mer attraktiv och levande mötesplats för både boende och besökare. En viktig del i detta arbete är att se över pendlingsparkeringen i anslutning till stationen. Översynen omfattar både antalet parkeringsplatser, deras utformning, tillgänglighet samt trafiksäkerheten i området. I dagsläget är efterfrågan på parkering hög, och många av de befintliga platserna nyttjas regelbundet. Sammantaget har kommunen därför gjort bedömningen att antalet parkeringsplatser behöver utökas för att möta nuvarande och framtida behov. För att möjliggöra fler samlade parkeringsytor föreslås den befintliga parkeringsplatsen i stationsområdets norra del utökas. En ändring av gällande detaljplan är nödvändig för att möjliggöra detta.

Kommunstyrelsens arbetsutskott gav sektor samhällsbyggnad i uppdrag att påbörja planarbete den 25 februari 2026 § 41.

Planprocessen

Planen upprättas med standardförfarande i enlighet med Plan- och bygglagen (2010:900).

I ett första skede upprättas samrådshandlingar, som efter samråd resulterar i en samrådsredogörelse. I samrådsredogörelsen redovisar kommunen hur man har bemött de olika synpunkterna som inkommit i samrådet. Därefter upprättas granskningshandlingar. Innan granskningen skickas en underrättelse om granskning av planförslaget ut. Efter granskningen sammanställs inkomna synpunkter i ett granskningsutlåtande. Om inte större förändringar görs till förslaget kan det föras till beslut om antagande. Beslutet och detaljplanen vinner laga kraft efter 3 veckor om det inte överprövas av länsstyrelsen eller överklagas.

Varför ändring har valts

En ändring av en detaljplan kan användas för att anpassa planen till nya förhållanden och hålla den aktuell utan att genomföra hela den lämplighetsbedömning som görs vid upprättandet av en ny plan. Det finns i lagen ingen uttalad gräns för vad som kan göras inom ramen för en ändring. Ändringen ska dock uppfylla plan- och bygglagens, PBL, krav på tydlighet och rymmas inom syftet för den ursprungliga detaljplanen. Det är kommunen som avgör om det är lämpligt att använda sig av ändring av detaljplan i ett enskilt fall.

Ett planändringsförfarande har valts utifrån motivet att de justeringar som krävs och föreslås inom området även fortsatt följer den ursprungliga planens målsättning. Planändringen bedöms inte skapa behov av att genomföra hela den lämplighetsbedömning som görs vid upprättande av en ny plan eftersom den inte förändrar områdets markanvändning.

Planhandlingar

Till planen finns följande framtaget:

- **Plankarta med bestämmelser**. Av plankarta med bestämmelser framgår detaljplanen bindande föreskrifter.
- **Planbeskrivning** (denna handling) med genomförandebeskrivning. Planbeskrivningen har ingen rättsverkan. Avsikten med beskrivningen är att vara vägledande i bedömning och vid genomförandet av detaljplanen.
- **Fastighetsförteckning**

Till ursprunglig detaljplan finns följande:

- **Beskrivning**

Planbeskrivningen har ingen rättsverkan. Detaljplanens bindande föreskrifter framgår av plankarta och planbestämmelser. Avsikten med beskrivningen är att vara vägledande i bedömning och vid genomförandet av detaljplanen.

Planbeskrivningen har ingen rättsverkan. Detaljplanens bindande föreskrifter framgår av plankarta och planbestämmelser. Avsikten med beskrivningen är att vara vägledande i bedömning och vid genomförandet av detaljplanen.

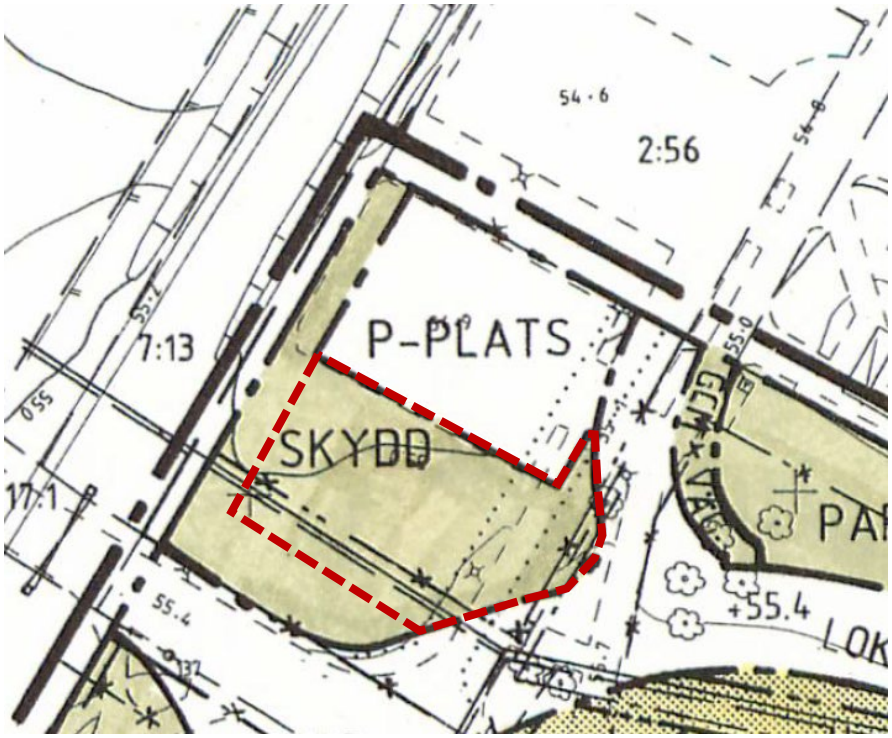
Planeringsunderlag

- Översiktsplan, laga kraft mars 2023
- Detaljplan för Källby centrum, Källbytorp 7:17 m.fl. (Laga kraft 1990-07-11)
- Undersökning enligt 6 kap 6 § MB (1998:808)

Planförslag

Allmän plats

Planändringen omfattar allmän plats P-PLATS samt SKYDD. För att möjliggöra fler parkeringsplatser i anslutning till stationen föreslås ytan för P-PLATS utökas med ca 500 kvadratmeter. Det innebär att ytan för SKYDD minskas med motsvarande yta. Ändringen innebär en fördubbling av antalet parkeringsplatser, från 15 stycken till cirka 30 stycken.

Figur 2. Inom den rödmarkerade ytan föreslås SKYDD ersättas med P-PLATS.

Figur 3. Illustration som redovisar hur parkeringen skulle kunna se ut efter ett genomförande.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän plats. Detta innebär att kommunen är ansvarig drift och skötsel av allmän plats inom planområdet.

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från den dag planen vunnit laga kraft. Bygglov får lämnas med stöd av denna detaljplan först när genomförandetiden har startat. Under genomförandetiden får detaljplan inte ändras utan synnerliga skäl. Detaljplanen gäller och ska följas även efter genomförandetidens utgång men kan då ändras eller upphävas utan att de rättigheter som uppkommit genom planen behöver beaktas.

Motiv till regleringar

Vid ändring av detaljplan, liksom vid all planläggning, är utgångspunkten lämplighetsprövning enligt 2 kapitlet plan- och bygglagen, PBL. Vid ändring av detaljplan görs dock inte någon fullständig lämplighets- och lokaliseringsprövning. Prövningen ska enbart omfatta den eller de planbestämmelser som läggs till, justeras eller tas bort.

Användning av allmän plats

P-PLATS: Ytan för parkeringsplats utökas för att möjliggöra ytterligare parkeringsplatser i stationsområdet i Källby.

Planeringsförutsättningar

Kommunala

Nedan redovisas de kommunala ställningstaganden som ger förutsättningar för planområdet och dess utformning.

Översiktsplan

I den gällande översiktsplanen från år 2023 är aktuellt område utpekat som ”centrumutveckling”. Att möjliggöra för mer parkeringsplatser bedöms inte strida mot översiktsplanens intentioner.

Detaljplan

Urspunglig detaljplan för området och som också avses ändras är detaljplan för Källby centrum, Källbytorp 7:17 m.fl. Planen reglerar bostäder, gata, skyddsområde, park och parkeringsplatser i centrala Källby. Detaljplanen fick laga kraft 11 juli 1990. Planen förtsätter att gälla i de delar som inte ersätts med den ändring som görs nu.

Riksintressen

Totalförsvar

Hela planområdet ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap. 10 § MB. Planområdet ligger inom ett av Försvarsmaktens MSA-områden (minimum safety altitude), ett influensområde för luftrummet vilket innebär att höga objekt inte får uppföras inom området. För höga objekt gäller att samtliga objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse (enligt LFV:s definition) kan utgöra flygsäkerhetsrisk och begränsa verksamheten vid flygplatsen/flygflottiljen.

Rörligt friluftsliv

Hela Källby samhälle omfattas av riksintresse enligt 4 kap 2–3 § Miljöbalken Rörligt friluftsliv. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får endast komma till stånd om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdets natur- och kulturvärden.

Miljökvalitetsnormer

Vatten

Recipient för dagvatten är Rämmån, som har sin upprinnelse vid sjön Ämten, nära Billingen. Miljökvalitetsnormer för kemisk och ekologisk status ska uppnås till 2027. Ån har i nuläget bedömts ha ”måttlig” ekologisk status och ”uppnår ej god” kemisk status. Den ekologiska statusen påverkas av bland annat övergödning, markavvattning, brist på naturliga livsmiljöer för vattenlevande organismer samt vandringshinder för fisk.

Miljö

Dagvatten

Hela området är inom verksamhetsområde för dagvatten och avvattnas via en brunn som sedan leder vattnet vidare i dagvattensystemet mot recepienten.

Hälsa och säkerhet

Risk för översvämning

Under år 2023 genomförde Götene kommun en omfattande skyfallskartering för sina tätorter, med syftet att identifiera områden som är särskilt utsatta vid extrem nederbörd. Analysen visade att planområdet har god motståndskraft mot översvämningar vid ett 100-årsregn.

Figur 4. Området vid ett skyfall.

Fysisk miljö

Själva området som omfattas av aktuell ändring består av en befintlig parkeringsplats som är hårdgjord. På parkeringsytan finns idag en återviningsstation. I södra delen består det aktuella området av en gång- och cykelväg samt en gräsklädd yta med en mindre björk.

Figur 5. Foto över befintlig parkeringsplats

Trafik

Parkeringytan angörs från Sjökvarnsvägen. Idag har parkeringsplatsen cirka 15 platser.

Konsekvenser

I detta avsnitt redogörs för de sammantagna konsekvenserna som detaljplanens genomförande innebär. Fastighetsrättsliga konsekvenser beskrivs i genomförandedelen.

Ställningstagande 4 kap. 33b § PBL (2010:900)

Kommunen har gjort en undersökning om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. En sammanvägning av konsekvenserna visar att planens genomförande inte bedömts medföra betydande miljöpåverkan.

Ställningstagandet grundar sig på bedömningen att ett genomförande av detaljplanen:

- Inte påverkar något Natura 2000-område och därmed inte kräver tillstånd enligt 7 kap 28 § MB
- Inte negativt påverkar möjligheterna att uppfylla nationella eller regionala miljömål, klimatmål och folkhälsomål
- Inte ger upphov till risker för människors hälsa och säkerhet
- Inte bidrar till att några miljökvalitetsnormer överskrids
- Inte på ett betydande sätt påverkar några områden eller natur som har erkänd nationell eller internationell skyddstatus såsom riksintressent eller naturreservat

Natur

Grönområde

Grönytan mellan gång- och cykelvägen och parkeringsplatsen föreslås ersättas med fler parkeringsplatser. Ytan består av klippt gräsmatta med en mindre björk och bedöms ha begränsade ekologiska och rekreativa värden. Omvandlingen bedöms därför inte medföra några betydande negativa konsekvenser.

Miljö

Dagvatten

Planområdet utgör en del av stationsområdet i Källby och är redan ianspråktaget för infrastrukturändamål. Planförslaget innebär att mark som tidigare varit planlagd som skyddszon tas i anspråk för parkering, vilket medför en viss ökning av andelen hårdgjord yta. Med hänsyn till områdets begränsade storlek och befintliga karaktär bedöms förändringen inte ge upphov till någon betydande ökning av dagvattenflöden eller belastning på dagvattensystemet. Dagvatten bedöms kunna hanteras inom befintligt system.

Mijökvalitetsnormer

Vatten

Planförslagets ringa omfattning bedöms inte påverka gällande miljökvalitetsnormer för vatten.

Hälsa och säkerhet

Översvämning

För undersöka planförslagets konsekvenser vid ett skyfall har Scalgo Live använts av handläggare på sektor samhällsbyggnad. Resultatet visar att vid ett genomförande av planförslaget, föreligger ingen ökad risk för översvämning av området.

Figur 6. Illustration som redovisar hur ändringsförslaget påverkar området vid ett skyfall (100-års regn).

Riksintresse

Totalförsvar

Planförslaget påverkar inte riksintresset.

Rörligt friluftsliv

Planförslaget påverkar inte riksintresset.

Trafik

Motortrafik

Då parkeringsplatsen kommer utökas från 15 till ca 30 platser kommer trafiken i korsningen mot Sjökvarnsvägen att öka. Ökningen bedöms dock vara mariginell i sammanhanget.

Gång- och cykeltrafik

Cykelvägen i områdets södra del kommer att behöva flyttas något för att möjliggöra fler parkeringsplatser. I övrigt inga konsekvenser gentemot nuläget.

Nollalternativ

Ett nollalternativ innebär att inga av det i detaljplanen redovisade förslagen genomförs. Det betyder att nuvarande parkeringsyta kvarstår och att inga nya platser kommer till stånd, vilket försvårar kommunens möjligheter att uppnå en attraktiv centrummiljö samt att möjliggöra till ett mer hållbart resande.

Genomförandefrågor

Genomförandedelen har till uppgift att redovisa de organisatoriska, fastighetsrättsliga, ekonomiska och tekniska åtgärder som behövs för att åstadkomma ett samordnat och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen. Plan- och genomförandebeskrivningen har ingen rättsverkan. Avsikten med beskrivningen av genomförandet av projektet är att den ska vara vägledande vid genomförandet av detaljplanen.

Fastighetsrättsliga frågor

Inga förändringar av fastighetsindelningen bedöms vara nödvändiga.

Markägoförhållande

Götene kommun äger all mark som berörs av planändringen.

Rättigheter

Servitut
Det finns två servitut inom det aktuella området. Det ena utgör ett vägservitut till förmån för fastigheten Nästakvarn 2:56. Det andra utgör ett servitut avseende siktförhållanden för järnvägstrafik, till förmån för Trafikverket.

Inget av servituten bedöms påverkas av föreslagen ändring.

Nyttjanderätter
Avfall och Återvinning Skaraborg innehar en nyttjanderätt avseende del av parkeringsytan för en återvinningsstation. Återvinningsstationen avses flyttas till en ny placering, varför nyttjanderätten behöver upphöra.

Tekniska frågor

Utbyggnad allmän plats

Götene kommun ansvarar för utbyggnad och iordningsställande av anläggningar på allmän platsmark.

Ekonomiska frågor

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Utgifter

- Kostnader för planarbete
- Projekteringskostnader
- Iordningsställande av allmän platsmark.

Allmän plats

Drift av allmän plats ligger på kommunen som huvudman för allmän plats.

Vatten och avlopp

Planområdet ingår i det kommunala verksamhetsområdet. Eventuell flytt av ledningar inom planområdet eller omläggning, uppdimensionering av befintliga ledningar som krävs för exploateringen bekostas av Götene kommun.

Medverkande

Planförslaget har tagits fram av sektor samhällsbyggnad, genom John Cronqvist, planarkitekt i Götene kommun. Representanter från övriga förvaltningar i Götene kommun har deltagit i planarbetet.

John Cronqvist
Planarkitekt